

Riigikogu Kantselei 2014. aasta
raamatupidamise aastaaruande
õigsus ja tehingute
seaduslikkus

Riigikogu Kantselei 2014. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus

Kokkuvõte auditeerimise tulemustest

Mida me auditeerisime?

Riigieelarve seadus kohustab Riigikontrolli igal aastal auditeerima põhiseaduslike institutsioonide ja ministeeriumide raamatupidamist ja tehingute seaduslikkust. Riigikontroll auditeeris Riigikogu Kantselei 2014. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsust ja tehingute vastavust riigieelarve seadustele, riigivaraseadusele ja riigihangete seadusele.

Mida me auditi tulemusel järeldasime?

Riigikogu Kantselei raamatupidamise aastaaruanne, mis näitab kantselei 2014. aasta tulemiks –34,8 miljonit eurot ja varade mahuks 31.12.2014. aasta seisuga 20,1 miljonit eurot, kajastab olulises osas õigesti ja õiglaselt, kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga kantselei finantsseisundit ning lõppenud aruandeperioodi majandustulemust ja rahavoogusid.

Riigikogu Kantselei 2014. aasta eelarvekulud ja investeeringud olid kokku 24,7 miljonit eurot. Riigikontrolli arvamusel on Riigikogu Kantselei majandustehingud olulises osas sooritatud kooskõlas riigieelarve seaduse põhimõtetega ja 2014. aasta riigieelarve seadusega ning 2014. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadusega.

Riigikontrolli hinnangul on Riigikogu Kantselei riigivara soetamisel, kasutamisel ja mahakandmisel olulises osas järginud riigivaraseaduse põhimõtteid.

Riigikontrolli hinnangul on Riigikogu Kantselei olulises osas järginud riigihangete seaduse põhimõtteid.

Sisukord

Riigikontrolli järeldused auditeeritud valdkondade kohta	3
Riigikontrolli tähelepanek vastuolu kohta riigihangete seadusega	3
Riigikogu Kantselei direktori vastus Riigikontrolli auditiaruandele	5
Auditi iseloomustus	6
Riigikontrolli varasemaid auditeid Riigikogu Kantselei raamatupidamise valdkonnas	8
Lisa 1. Hinnangu andmise kriteeriumid	9

Riigikontrolli järelused auditeeritud valdkondade kohta

1. Tabelis on antud ülevaade selle kohta, milliseid valdkondi Riigikontroll auditeeris ning millised olid peamised järelused kontrollitud valdkondade kohta. Valdkondade rahaline maht, mis on esitatud sulgudes iga valdkonna järel, on võetud Riigikogu Kantselei 2014. aasta riigieelarve täitmise aruandest.

Ülevaade auditist ja auditi tulemustest

Auditeeritud valdkond	Auditeeritud asutus	Kas tehingud on kajastatud raamatupidamises korrektselt?	Kas tehingute tegemisel on järgitud lisas 1 toodud õigusaktide põhimõtteid?
Toetuste andmine (6 877 000 eurot)			
Antud toetused	kantselei	Jah	Jah
Tegevuskulude tegemine (16 982 000 eurot)			
Tööjõukulud	kantselei, vabariigi valimiskomisjon, erakondade rahastamise järelevalve komisjon	Jah	Jah
Majandamiskulud, sh hanked	kantselei, vabariigi valimiskomisjon, erakondade rahastamise järelevalve komisjon	Jah	Jah
Kõrgemate riigiteenijate ja ametnike pensionite kohustuste arvestus	kantselei	Jah	Jah
Tehingud riigivaraga, sh investeeritud 806 561 eurot			
Investeeringud, sh hanked	kantselei, vabariigi valimiskomisjon, erakondade rahastamise järelevalve komisjon	Jah	Jah, v.a tähelepanek p-s 2–4

Riigikontrolli tähelepanek vastuolu kohta riigihangete seadusega

Hangete korraldamine

2. Üldiselt on Riigikogu Kantselei auditeeritud ostude puhul järginud riigihangete seaduse põhimõtteid.

3. Vabariigi Valimiskomisjon on 2014. aastal tellinud elektroonilise hääletamise tarkvara arendustöid kokku 26 233 euro eest ilma lihthanget korraldamata. Teenuse tellimiseks on küll sõlmitud leping tarnijaga, kes osutus varasemal hankel edukaks pakkujaks, kuid teenuse mahust tulenevalt oleks tulnud korraldada uus hange. Tulenevalt riigihangete seadusest peab lihthanke korraldama üle 10 000-euroste asjade ja teenuste ostmisel.

4. **Riigikontrolli soovitus Riigikogu Kantselei direktorile ja Vabariigi Valimiskomisjoni esimehele:** korraldada ka jätkuteenuste

tellimisel hange, selleks et vältida vastuolu riigihangete seaduse peamiste eesmärkidega.

Riigikogu Kantslei direktori vastus: Kontrolliaruandes toodud tähelepaneku selgituseks lisan, et Vabariigi Valimiskomisjon lähtus antud olukorras väga pingelistest tähtaegadest erinevate valimiste vahelisel ajal ning sõlmis kõnealuse lepingu pakkujaga, kes on mitmekordselt vastava teenuse avatud riigihanke konkursi võitnud. Komisjon võtab Riigikontrolli tähelepaneku arvesse edaspidiste hangete korraldamisel.

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu
finantsauditi osakonna peakontrolör

Eeli Lääne
avaliku sektori vandeaudiitor

Riigikogu Kantselei direktori vastus Riigikontrolli auditiaruandele

Riigikontroll andis auditi tulemusel Riigikogu Kantseleile aruandes soovitusel. Kantselei direktor saatis 22.05.2015 oma vastuse Riigikontrolli auditiaruande eelnõule.

Riigikogu Kantselei direktori üldised kommentaarid auditiaruande kohta

Täna Riigikontrolli meeldiva koostöö eest Riigikogu Kantselei 2014. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse auditi läbiviimisel.

Riigikontrolli soovitus	Auditeeritu vastus
Riigihangete korraldamine 4. Riigikontrolli soovitus Riigikogu Kantselei direktorile ja Vabariigi Valimiskomisjoni esimehele: korraldada ka jätkuteenuste tellimisel hange, selleks et vältida vastuolu riigihangete seaduse peamiste eesmärkidega. p-d 2-3	Kontrolliaruandes toodud tähelepaneku selgituseks lisan, et Vabariigi Valimiskomisjon lähtus antud olukorras väga pingelistest tähtaegadest erinevate valimiste vahelisel ajal ning sõlmis kõnealuse lepingu pakkujaga, kes on mitmekordselt vastava teenuse avatud riigihanke konkursi võitnud. Komisjon võtab Riigikontrolli tähelepaneku arvesse edaspidiste hangete korraldamisel.

Auditi iseloomustus

Auditi eesmärk

Auditi eesmärk on avaldada arvamust Riigikogu Kantslei 2014. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsuse ning tehingute seaduslikkuse kohta. Riigikogu Kantslei raamatupidamise aastaaruanne sisaldab bilansi 31.12.2014. aasta seisuga, tulemiaruanne, riigieelarve täitmise aruannet, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet 31.12.2014 lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid.

Auditi ulatus ja käsitusviis

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI (Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon) auditistandarditega, kus on käsitletud nii finantsaruannete kui ka tehingute seaduslikkuse auditeerimist finantsaruannete auditi raames. Nende standardite järgi tuleb audit kavandada ja sooritada viisil, mis võimaldab piisava kindlustundega otsustada, et finantsaruanded ei sisalda olulisi väärkajastamisi ja tehingud on olulises osas kooskõlas lisa 1 B-osas nimetatud õigusaktidega.

Auditi käigus koguti raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvandmete ja avalikustatud info ning tehingute seaduslikkuse kohta tõendusmaterjali. Asjakohaste audititoimingute kavandamiseks võttis Riigikontroll arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja tehingute seaduslikkuse järgimiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, avaldamata arvamust sisekontrollisüsteemi tulemuslikkuse kohta. Auditi käigus hinnati ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust, juhtkonna raamatupidamislike hinnangute põhjendatust ja raamatupidamise aastaaruande üldist esituslaadi.

Riigikontroll leiab, et audit annab piisava aluse arvamuse avaldamiseks asutuse raamatupidamise aastaaruande õigsuse ja majandustehingute seaduslikkuse kohta.

Kontrollitoimingud tehti kantslei oluliseks hinnatud majandustegevuse valdkondade kaupa. Majandustegevuse valdkondadeks liigitamisel lähtuti riigieelarve liigendamise loogikast. Auditeeritud valdkondades kontrolliti nii raamatupidamises kajastamist kui ka vastavust asjakohaste seaduste nõuetele. Valitud tegevusvaldkondade kontrollimise käigus jõuti kokkuvõtvate hinnanguteni kantslei kohta.

Riigikogu Kantslei tegevusaruande kohta Riigikontroll arvamust ei avalda. Tegevusaruandes kontrolliti üle arvanded, mis tulenevad otse raamatupidamise aastaaruandest.

Tähelepanekutena on aruandes esitatud leiud, mis summade ning nende ilmnemise asjaolude ebaolulisuse tõttu Riigikontrolli hinnangut raamatupidamise aastaaruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta ei mõjutanud, kuid mis teistsuguste tingimuste korral võivad viia oluliste vigade tekkimiseni raamatupidamise aastaaruandes või tehingute seaduslikkuses.

Auditi käigus leitud vähem tähtsatele puudustele, mille mõju pole märkimisväärne, juhiti auditeeritu tähelepanu auditi ajal.

Olulisuse all mõistab Riigikontroll selliseid asjaolusid, mille esitamine või esitamata jätmine võib mõjutada auditiaruande kasutaja hinnangut asutuse raamatupidamisaruandele ja tehingute seaduslikkusele. Olulisuse määramisel võtab Riigikontroll arvesse nii olulisuse kvantitatiivseid (olulisus summa järgi) kui ka kvalitatiivseid (olulisus sisu ja konteksti järgi) aspekte. Olulisuse hindamisel sisu ja konteksti järgi võtab Riigikontroll arvesse nii eksimuste mõju üksikult ja koosmõjus kui ka sisemisi ja väliseid tegureid.

Kantslei raamatupidamisaruanne

Kantslei 2014. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsuse kohta arvamuse avaldamise käigus hindas Riigikontroll raamatupidamise aastaaruande vastavust Eesti raamatupidamise heale tavale. Selle

põhinõuded on kehtestatud Eesti raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid ja riigi raamatupidamise üldeeskiri. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised finantsarvestuse standardid ja rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid).

Kantselei tehingute seaduslikkus

Seaduslikkuse auditeerimisel pöörati põhitähelepanu riigivara heaperemehelikule valitsemisele. Heaperemehelik valitsemine tähendab, et riigivara soetatakse, kasutatakse ja käsutatakse eesmärgipäraselt, otstarbekalt, säästlikult ja tõhusalt ning läbipaistvalt ja kontrollitavalt. Need printsiibid laienevad kõigile tehingutele riigivaraga.

Tehingute seaduslikkuse kohta arvamuse avaldamiseks auditeeris Riigikontroll, kas Riigikogu Kantselei tehingud on olulises osas sooritatud, lähtudes riigieelarve seadusest ning 2014. aasta riigieelarve seadusest ja 2014. aasta riigieelarve seaduse muutmise seadusest. Selleks keskenduti riigieelarve täitmise sihipärasusele ja läbipaistvusele, kontrollides, kas kantseleis on investeeringud ja kulud tehtud sihipäraselt, kas eelarvest on kinni peetud ning kas ettemaksed ja tehtud kulutused on põhjendatud.

Varade soetamisel kontrolliti tehingute vastavust riigihangete seaduse põhiprintsiipidele, milleks on säästlikkuse ja otstarbekuse, võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse, läbipaistvuse ja kontrollitavuse, efektiivse konkurentsi ja huvide konflikti vältimine. Selleks kontrolliti valikuliselt, kas piirmäära ületavate soetuste puhul on järgitud riigihangete seaduses ette nähtud menetluskorda ja kas väiksemate soetuste puhul on kinni peetud riigihangete põhinõuetest.

Auditi lõpetamise aeg

Audititoimingud lõpetati märtsis 2015.

Auditi meeskond

Auditis osalesid auditijuht Eeli Lääne ning vanemaudiitorid Riina Keldrima ja Marlen Pärmann.

Kontaktandmed

Auditi kohta saab lisainfot Riigikontrolli kommunikatsiooniteenistusest
tel +372 640 0704 või +372 640 0777, e-post riigikontroll@riigikontroll.ee

Auditiaruande elektrooniline koopia (pdf) on saadaval koduleheküljel www.riigikontroll.ee.

Auditiaruande kokkuvõte on saadaval ka inglise keeles.

Auditiaruande number Riigikontrolli asjaajamissüsteemis on 2-1.8/15/60119/8.

Riigikontrolli postiaadress on:

Narva mnt 11a

15013 TALLINN

Tel +372 640 0700

Faks +372 661 6012

riigikontroll@riigikontroll.ee

Riigikontrolli varasemaid auditeid Riigikogu Kantselei raamatupidamise valdkonnas

28.05.2014 – **Riigikogu Kantselei 2013. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus**

03.05.2013 – **Riigikogu Kantselei 2012. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus**

17.05.2012 – **Riigikogu Kantselei 2011. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus**

25.05.2011 – **Riigikogu Kantselei 2010. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus**

25.05.2010 – **Riigikogu Kantselei 2009. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus**

Kõik aruanded on kättesaadavad Riigikontrolli koduleheküljelt www.riigikontroll.ee.

Lisa 1. Hinnangu andmise kriteeriumid

A. Raamatupidamise aastaaruande kohta arvamuse avaldamisel tugines Riigikontroll järgmistele kriteeriumidele:

- varad ja kohustused eksisteerivad 31.12.2014. aasta seisuga;
- varad ja kohustused kuuluvad 31.12.2014. aasta seisuga kantsleile;
- tehingud või sündmused toimusid 2014. aastal;
- kõik varad, kohustused, tehingud ja sündmused on kajastatud ning näitajad avalikustatud;
- varad ja kohustused on kajastatud õiges väärtuses;
- tehingud või sündmused on kajastatud õiges summas ning tulud ja kulud on kantud õigesse perioodi;
- näitajad on avalikustatud, klassifitseeritud ja kirjeldatud kooskõlas raamatupidamise hea tavaga;
- tegevusaruandes toodud arvandmed, mis tulenevad raamatupidamise aastaaruandest, on kajastatud õigetes summades.

B. Tehingute seaduslikkuse kohta arvamuse avaldamisel tugines Riigikontroll järgmistele õigusaktidele:

- 2014. aasta riigieelarve seadus, §-d 1–2, 4, 6, 12;
- rahandusministri 02.01.2006. aasta määrus nr 1 „Eelarveklassifikaator ja riigieelarve kassalise teenindamise eeskiri”;
- rahandusministri 10.09.2014. aasta määrus nr 30 „Kassalise teenindamise eeskiri”;
- rahandusministri 17.09.2014. aasta määrus nr 33 „Eelarveklassifikaator”;
- riigieelarve seadus, §-d 30–33, 60, 64;
- riigihangete seadus, §-d 3–7, 10, 13–16, 18², 19–29, 31, 35–41, 44, 46–47, 50, 54, 58, 68–71, 105, 111;
- riigivaraseadus, §-d 2, 4–33, 37, 43, 79, 80, 81, 85–87, 95.

C. Lisaks hindas Riigikontroll tehingute kontrollimisel kooskõla järgmiste olulisemate õigusaktidega:

- avaliku teenistuse seadus, §-d 1–2, 5–7, 9–11, 13, 21–24, 34–35, 37–46, 52, 57, 61–63, 86–90, 101–104, 107–108, 113, 131;
- sotsiaalmaksuseadus, §-d 1–4, 7–9;
- tulumaksuseadus, §-d 1–4, 40–43, 48–52, 54;
- töölepingu seadus, §-d 1, 4–5, 9–10, 12, 15, 21, 28–30, 33, 42–45, 51–65, 67–71, 79–89, 91–102;
- töötuskindlustuse seadus, §-d 1, 3–4, 40–42;
- Vabariigi Valitsuse 11.06.2009. aasta määrus nr 91 „Keskmise töötasu maksmise tingimused ja kord”;
- Vabariigi Valitsuse 11.06.2009. aasta määrus nr 92 „Puhkusetasu ja keskmise töötasu riigieelarvest hüvitamise kord”;
- kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seadus;

- riigikogu liikme staatuse seadus, §-d 29–32.

Loetelus on esitatud ka auditeeritud perioodil kehtinud, kuid auditaruande allkirjastamise hetkeks kehtivuse kaotanud õigusaktid.